

CZU 336.221:656.1

ELEMENTELE ȘI MODALITĂȚILE DE APLICARE A TAXEI VAMALE ASUPRA MĂRFURILOR ȘI SERVICIILOR

Lilia GULCA,

doctor în drept, conferențiar universitar interimar, Universitatea de Studii Europene din Moldova

ADNOTARE

Rolul și importanța taxei vamale rezultă din faptul că se aplică împreună cu alte impozite și taxe de stat, fapt ce este deosebit de alte asemenea impozite și taxe. Taxele vamale sunt un impozit indirect care apar ca urmare a intervenției statului în comerțul internațional. Această intervenție a statului în economie se realizează pe două cai: direct și indirect. Pe cale directă statul poate interveni, fie prin măsuri cantitative asupra importurilor sau exporturilor (este vorba de contingentari, prohibiții etc), fie prin reglementarea schimburilor. Intervenția directă ridică probleme destul de delicate, deoarece poate conturba relațiile dintre state și poate avea efecte păguboase asupra raporturilor economice în perioadele următoare. Intervenția indirectă se realizează prin taxele vamale, adică prin impozitarea schimburilor internaționale. Ceea ce se impune este valoarea în vamă a produselor care fac obiectul tranzacției externe. Cota de impunere, adică nivelul taxei vamale, este prevăzută prin lege

Cuvinte cheie: taxa vamală, impozit de stat, elementele impozitului, mărfuri, servicii.

ELEMENTS AND MODALITIES FOR THE APPLICATION OF THE CUSTOMS DUTIES ON GOODS AND SERVICES

Lilia GULCA,

doctor in Law, Associate Professor University of European Studies of Moldova

ANNOTATION

The role and importance of the customs duty itself arises from the fact that it is applied together with other taxes and duties, which are particularly similar to such taxes and duties. Customs duties are an indirect tax that arises as a result of state intervention in international trade. This intervention of the state in the economy is done in two ways: direct and indirect. Directly, the state can intervene, either by quantitative measures on imports or exports (it is about quotas, prohibitions, etc.), or by regulating exchanges. Direct intervention raises rather delicate issues, as it can contradict relations between states and may have damaging effects on economic relations in the coming years. Indirect intervention is done through customs duties, that is, through the taxation of international exchanges. What is required is the customs value of products subject to the external transaction. The tax rate, ie the level of the customs duty, is provided by law

Keywords: customs duty, state tax, tax elements, goods, services

Actualitatea temei rezultă din faptul, că taxele vamale fac obiectul controlului ulterior efectuat de organele specializate din administrația vamală. Dreptul de verificare ulterioară poate fi exercitat în decursul unei perioade de 5 ani de la data intrării bunurilor sau mărfurilor în țară. Neplata la termen a taxelor vamale și a altor drepturi cuvenite bugetului de stat atrage majorarea sumei de plată cu 0,12% pe fiecare zi de întârziere. Nerespectarea normelor cu privire la regimul vamal de către persoane fizice sau juridice atrage după caz răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, materială sau civilă.

Materialul de bază. Elementele și modalitățile de impunere cu taxă vamală este reglementat de:

1. Codul Fiscal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.

1163- din 24.04.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. ediție specială.*

2. Codul Vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149-XIV din 20.07.2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. ediție specială.*

3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul "Compoct", nr. 949 din 12.10.2010. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 206-209, art. nr. 1060.*

Taxă vamală - impozitul încasat de organul vamal conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor [2, art. 1, alin.27].

La trecerea mărfurilor peste frontiera vamală precum și în alte cazuri

prevăzute de legislație, se percep, ca drepturi de import și, respectiv, drepturi de export, următoarele impozite și taxe:

- a) taxa vamală;
- b) taxa pe valoarea adăugată [1, Titlul III];
- c) accizele [1, Titlul IV];
- d) taxa pentru proceduri vamale [2, art.121];

Taxa vamală [2, art. 118] [9, art.2] este impozitul încasat de organul vamal, conform tarifului vamal [4] de import și se aplică la mărfurile [2, art. 141¹, art. 141²] care trec frontiera vamală.

Locul apariției obligației vamale:

(1) Obligația vamală apare la locul unde s-au produs faptele care au generat-o.

(2) În cazul în care nu se poate determina acest loc, se consideră că

obligația vamală a apărut acolo unde organul vamal constată că mărfurile sunt în situația de a o genera.

Subiecții impunerii. Taxa vamală este plătită nemijlocit de către declarant, brocher vamal sau de o altă persoană prevăzută de legislație.

Baza de calcul a taxei vamale o constituie volumul natural sau valoarea în vamă a mărfurilor, determinată în condițiile legii.

Tipurile de taxe vamale aplicate:

1) ad valorem, calculată în procente față de valoarea în vamă a mărfii;

2) specifică, calculată în baza tarifului stabilit la o unitate de mărfă;

3) combinată, care îmbină tipurile de taxe vamale specificate la punctele 1) și 2);

4) excepțională, care, la rândul ei, se divizează în:

a) taxă specială, aplicată în scopul protejării mărfurilor de origine indigenă la introducerea pe teritoriul vamal al mărfurilor de producție străină în cantități și în condiții care cauzează sau pot cauza prejudicii materiale considerabile producătorilor de mărfuri autohtoni;

b) taxă antidumping, percepută în cazul introducerii pe teritoriul vamal a unor mărfuri la prețuri mai mici decât valoarea lor în țara exportatoare la momentul importului, dacă sunt lezate interesele sau apare pericolul cauzării prejudiciilor materiale producătorilor autohtoni de mărfuri identice sau similare ori apar piedici pentru organizarea sau extinderea în țară a producției de mărfuri identice sau similare;

c) taxă compensatorie, aplicată în cazul introducerii pe teritoriul vamal al mărfurilor, la producerea sau la exportul cărora, direct sau indirect, au fost utilizate subvenții, dacă sunt lezate interesele sau apare pericolul cauzării prejudiciilor materiale producătorilor autohtoni de mărfuri identice sau similare ori apar piedici pentru organizarea sau extinderea în țară a producției de mărfuri identice sau similare.

Sursa de plată a impozitului. Sistemul de determinare a valorii în vamă a mărfurilor se aplică pentru toate mărfurile introduse sau scoase de pe teritoriul vamal. Valoarea în vamă a mărfurilor este determinată

în conformitate cu prezenta lege, cu tratatele internaționale ratificate de Republica Moldova, precum și cu actele normative ale Guvernului, adoptate în scopul executării acestora.

Unitatea de impunere. Valoarea în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal se determină prin următoarele metode:

a) în baza valorii tranzacției, respective, în baza prețului efectiv plătit sau de plătit;

b) în baza valorii tranzacției cu marfă identică;

c) în baza valorii tranzacției cu marfă similară;

d) în baza costului unitar al mărfii;

e) în baza valorii calculate a mărfii;

f) prin metoda de rezervă.

Principala metodă dintre cele specificate la alin.(1) este metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă. În cazul în care metoda principală nu poate fi aplicată, se folosesc alte metode. Fiecare dintre metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin metoda precedentă. Metodele prevăzute la lit.d) și e) pot fi aplicate în orice consecutivitate, la dorința declarantului.

Termenele de plată a taxei vamale. Taxa vamală se plătește în prealabil, până la depunerea declarației vamale. La momentul vămuirii, se acceptă plata doar a diferenței dintre suma calculată și suma plătită în prealabil.

Diferența dintre taxa vamală calculată în baza valorii în vamă determinate de organul vamal și taxa vamală calculată în baza valorii în vamă anunțate de declarant se plătește ca urmare a verificării diferenței date de organul vamal.

Organul vamal este abilitat să interzică importul de mărfuri pentru care nu au fost plătite drepturile de import.

Persoanele fizice care nu sunt subiecți ai activității de întreprinzător plătesc drepturile de import sau de export în momentul trecerii frontierei vamale, cu excepția drepturilor de import sau de export, care urmează a fi achitate la vămuirea

bagajului neînsoțit și a mijloacelor de transport.

De la persoanele fizice care sunt în tranzit prin teritoriul Republicii Moldova având un volum de mărfuri ce depășește norma stabilită se încasează o sumă de garanție echivalentă drepturilor de import pentru mărfurile în plus. Modul de percepere și de restituire a sumei de garanție se stabilește de către Serviciul Vamal.

Modul de plată (achitarea taxei vamale). Persoanele juridice și persoanele fizice plătesc drepturile de import și de export în numerar sau prin virament (inclusiv prin carduri) la conturile respective ale Ministerului Finanțelor. Persoanelor juridice li se permite achitarea în numerar doar a diferenței de plată determinate la momentul vămuirii.

Calcularea taxei vamale se efectuează în funcție de tarifele și cotele existente la momentul depunerii declarației. Dată a achitării drepturilor de import și de export, cu excepția achitării acestora prin intermediul cardurilor bancare, se consideră data depunerii de către importator (declarant), exportator (declarant) sau de către un terț al mijloacelor bănești la conturile respective ale Ministerului Finanțelor, fapt confirmat printr-un extras trezorerial. Quantumul drepturilor de import sau de export se stabilește pe baza cotelor stabilite la data apariției obligației vamale. Amenzile și penalitățile sunt aferente drepturilor de import sau de export și pot apărea ulterior procedurii de vămuire.

Determinarea unei obligații vamale se face în monedă națională. În cazul în care pentru stabilirea acesteia este necesară conversia dintr-o valută străină, se aplică cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data apariției obligației vamale [5, pag. 11].

Facilități tarifare. Prin facilități tarifare [2, pag. 4] se subînțeleg facilitățile acordate de către țară, în condiții de reciprocitate sau unilaterale, pentru mărfurile trecute peste frontiera vamală a acestei țări sub formă de stabilire a unor cote tarifare pentru importul sau exportul preferențial de mărfuri, de reducere a taxei vamale, de scutire de taxă, de restituire a taxei plătite anterior.

Facilitățile tarifare se acordă în modul prevăzut de legislație și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Sunt scutite de taxa vamală:

1) mijloacele de transport folosite la transporturi internaționale de pasageri și de bagaje, de mărfuri, precum și obiectele de aprovizionare tehnico-materială, echipamentul, combustibilul, alimentele, necesare pentru exploatarea acestor mijloace de transport în cursul deplasării sau procurate în străinătate în legătură cu lichidarea defecțiunilor, în suma stabilită de actele legislative corespunzătoare;

2) mărfurile de uz oficial introduse sau scoase de pe teritoriul vamal de către cetățeni străini, în conformitate cu legislația, precum și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte;

3) moneda națională, valuta străină (cu excepția celei folosite în scopuri numismatice), precum și hârtiile de valoare, în conformitate cu legislația;

4) mărfurile introduse sau scoase de pe teritoriul vamal în calitate de ajutor umanitar, destinația lor fiind confirmată de organul abilitat;

5) mărfurile introduse sau scoase de pe teritoriul vamal în calitate de ajutor cu titlu gratuit (donații) sau în scopuri filantropice pe linia statului, destinația lor fiind confirmată de organul abilitat;

6) mărfurile introduse provizoriu sau scoase provizoriu de pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală în cadrul destinațiilor vamale respective;

7) mărfurile plasate sub regimurile vamale de tranzit și antrepozit vamal și sub destinațiile vamale de distrugere și abandon în folosul statului;

8) mărfurile de uz sau consum personal, importate de către persoanele fizice, a căror valoare sau cantitate nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare. În cazul în care valoarea în vamă a mărfurilor depășește limita neimpozabilă de 300 euro, taxa vamală se va calcula pornind de la valoarea mărfurilor în vamă, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acesteia.

9) mărfurile autohtone anterior

exportate și reintroduse, în termen de 3 ani, în aceeași stare și produsele compensatoare după perfecționarea pasivă conform reglementărilor vamale;

10) producția de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic), materialele didactice pentru instituțiile preșcolare, de învățământ și curative;

11) mărfurile plasate și comercializate în magazinele duty-free;

12) mărfurile (serviciile) introduse în zona economică liberă de pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova, din afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, de pe teritoriul altor zone economice libere[7, pag.23], mărfurile (serviciile) exportate în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova și în alte zone economice libere, precum și mărfurile produse în zona economică liberă, introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova;

13) mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, exceptând mărfurile supuse accizelor, carnea de bovine, proaspătă sau refrigerată, carnea de bovine congelată, carnea de porcine, proaspătă, refrigerată sau congelată, carnea de ovine sau caprine, proaspătă, refrigerată sau congelată, organele comestibile de bovine, porcine, ovine, caprine, cai, măgari, catâri, asini, proaspete, refrigerate sau congelate, carnea și organele comestibile ale păsărilor, proaspete, refrigerate sau congelate, slănină fără carne slabă, grăsimea de porc și de pasăre, netopită, nici altfel extrasă, proaspătă, refrigerată, congelată, sărată sau în saramură, uscată sau afumată, laptele și smântâna din lapte, concentrate sau cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori (edulcoranți), feculele de cartofi, grăsimile de animale din specia bovină, ovină sau caprină, și zahărul brut. Taxa vamală achitată pentru mărfurile plasate în regim vamal de perfecționare activă, la care se aplică taxa vamală, se restituie, în modul stabilit de Serviciul Vamal, într-un termen ce nu va depăși 10 zile.

14) mărfurile importate pe teritoriul Republicii Moldova din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu

garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organisme financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), destinate realizării proiectelor respective, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget[9, pag. 3], conform listei aprobate de Guvern;

15) mărfurile (serviciile) importate pe teritoriul țării destinate proiectelor de asistență financiară, oferite de către Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei (GFATM) în baza Acordului de grant nr. MOL-809-G05-T și Acordului de grant nr. MOL-809-G06-H, implementate de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS).

16) mărfurile (serviciile) importate pe teritoriul țării, destinate proiectului „Reabilitarea sistemului de tratare a apelor reziduale din Nisporeni”, oferite de către Agenția de Dezvoltare Cehă în baza Memorandumului încheiat între Agenția de Dezvoltare Cehă și Primăria orașului Nisporeni, semnat la 28 aprilie 2010 la Chișinău, implementat de către Primăria orașului Nisporeni și Asociația „Sduzeni Nisporeni”, care este compusă din „Centrum inovaci a rozvoje o.s. (CIR o.s.)”, Topol Water s.r.o.” și „VHS Kubicek s.r.o.”.

17) mărfurile destinate proiectelor de asistență tehnică realizate pe teritoriul țării de către organizațiile internaționale și țările donatoare, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

18) mărfurile (serviciile) importate pe teritoriul țării, destinate proiectului „Reabilitarea străzilor centrale și modernizarea iluminatului public al centrului municipiului Chișinău”, implementat de către Primăria municipiului Chișinău, finanțat din sursele Băncii Europene de Investiții, ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și din Fondul Special pentru Energie Verde al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Modul de aplicare a scutirii de taxa vamală se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

19) mărfurile (serviciile) im-

portate pe teritoriul țării, destinate Programului de Investiții Prioritare prevăzut de Studiul de Fezabilitate la Programul de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău, implementat de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, finanțat din sursele Băncii Europene de Investiții, ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și din Fondul de Investiții pentru Vecinătate al Uniunii Europene. Modul de aplicare a scutirii de taxa vamală se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

20) utilajul, echipamentul și atributele de gratificație primite ca donații de Comitetul Național Olimpic și de federațiile sportive naționale de profil de la Comitetul Internațional Olimpic, de la federațiile sportive europene și internaționale de profil pentru pregătirea sportivilor de performanță și promovarea mișcării olimpice, fără drept de comercializare a acestui utilaj, echipament și atribute de gratificație.

21) timbrele de acciz importate și destinate marcării mărfurilor supuse accizelor.

22) mărfurile introduse în Republica Moldova de către persoane juridice în scopuri necomerciale și plasate sub regimul vamal de import, a căror valoare în vamă nu depășește 100 de euro.

23) activele materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și în termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern[3, pag.6].

La active materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor se atribuie activele a căror uzură se raportează la costul produselor fabricate, serviciilor prestate și/sau lucrărilor executate.

Activele materiale pe termen lung care au beneficiat de facilitatea fiscală respectivă nu pot fi comercializate, transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale re-

spective, cu excepția cazului în care aceste active materiale pe termen lung sunt exportate, dacă anterior au fost importate și nu au suferit modificări în afara uzurii normale. În cazul în care aceste active materiale pe termen lung se comercializează, se transmit în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar până la expirarea a 3 ani, taxa vamală se calculează și se achită de către beneficiar (cumpărător) de la valoarea în vamă a acestor active la momentul depunerii declarației vamale.

24) mostrele de mărfuri cu valoarea în vamă care nu depășește 22 euro pentru un import.

25) mărfurile importate cu scopul efectuării investițiilor capitale în cadrul și în condițiile Acordului de investiții «Cu privire la Portul Internațional Liber «Giurgiulești»».

26) produsele petroliere importate în cadrul și în condițiile Acordului de investiții «Cu privire la Portul Internațional Liber «Giurgiulești», destinate comercializării prin unitățile de comercializare a produselor petroliere stabilite în acordul menționat.

27) bunurile mobile a căror valoare depășește 6000 de lei și a căror durată de funcționare este mai mare de un an, importate de către întreprinderile ce desfășoară activitatea de leasing, în scopul onorării obligațiilor contractuale ale acestora, rezultate din contractele de leasing încheiate cu persoane fizice sau juridice din Republica Moldova[6, pag.7].

28) mărfurile consumabile importate de forța militară străină care desfășoară aplicații militare temporare, destinate uzului sau consumului exclusiv al forței militare și al componentei civile. Lista mărfurilor consumabile se aprobă de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

29) aeronavele, elicopterele, locomotivele, vagoanele automotoare pentru calea ferată antrenate în transportul public de pasageri, părțile acestora.

30) mijloacele de transport importate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare:

- pentru scopuri medicale,
- pentru transportarea persoane-

lor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător);

- pentru stingerea incendiilor,
- pentru curățarea străzilor, pentru împrăștiat materiale, pentru colectarea deșeurilor.

Pot beneficia de facilitatea fiscală respectivă atât beneficiarii, cu condiția utilizării mijloacelor de transport menționate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală, cât și persoanele terțe care au importat aceste mijloace de transport către beneficiari.

Beneficiarii și persoanele terțe nu pot comercializa, transmite în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menționate.

Modul de introducere, plasare sub regim vamal de import al mijloacelor de transport menționate și de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă este stabilit de Guvern.

Concluzii. Pentru ca sistemul vamal să răspundă cât mai bine cerințelor dezvoltării economico-sociale, se elaborează o seamă de lucrări teoretice și proiecte guvernamentale în care se configurează viitoarea structură a sistemului vamal. Scopul acestor abordări teoretice este de a proiecta structuri vamale care să asigure: dispersia mai echitabilă a sarcinii vamale în societate, reducerea disfuncționalităților sistemului vamal, eliminarea riscului de opoziție la plata impozitelor, în condițiile asigurării necesarului de resurse financiare publice ale statului. Astfel taxele vamale se percep de organele vamale și se varsă la bugetul de stat. Ele au rolul unui impozit de egalizare, deoarece conduc la apropierea nivelului prețului mărfii importate de nivelul prețului mărfii similare indigene.

Bibliografie:

1. Codul Fiscal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1163- din 24.04.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. ediție specială.*
2. Codul Vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149-XIV din 20.07.2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. ediție specială.*
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova “Pentru aprobarea Regulamentu-

lui cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul "Compact", nr. 949 din 12.10.2010. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2010, nr. 206-209, art. nr: 1060.

4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la Tariful Vamal Integrat, nr. 501 din 14.08.2009. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr. 127-130, art. nr:562.

5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Concepției Sistemului de monitorizare în timp real a evenimentelor, autoturismelor și persoanelor la posturile vamale, nr. 1049 din 21.09.2007. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. 153-156, art. nr: 1094.

6. Legea Republicii Moldova cu privire la zonele economice libere, nr. 440 din 27.07.2001. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2001, nr. 108-109, art. nr: 834; Hotărârea Guvernului Republicii Moldova "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul "Compact", nr. 949 din 12.10.2010. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2010, nr. 206-209, art. nr: 1060.

7. Legea Republicii Moldova cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, nr. 138 din 17.06.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2016, nr. 184-192, art. nr: 401.

8. Legea Republicii Moldova cu privire la zonele economice libere, nr. 440-XV din 27.07.2001. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2001, nr. 108-109, art. nr: 834.

9. Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal, nr. 1380-XIII din 20.11.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. ediție specială.

10. Legea Republicii Moldova bugetului de stat pe anul 2015, nr. 72 din 12.04.2015. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2015, nr. 102-104, art. nr: 172.

Lilia GULCA,
doctor în drept, conferențiar
universitar interimar Universitatea
de Studii Europene din Moldova,
+(373)69287111,
gulcalilia@gmail.com

Lilia GULCA,
Doctor of Law, Associate
Professor University of European
Studies of Moldova,
(373) 69287111,
gulcalilia@gmail.com

CZU 342.98:339.543

IDENTIFICAREA REGLEMENTĂRILOR LEGALE AFERENTE RĂSPUNDERII ADMINISTRATIV-DISCIPLINARE APLICATE COLABORATORILOR VAMALI

Sergiu BODLEV,

lector universitar, facultatea de drept a Universității de Stat
„B. P. Hasdeu” din Cahul

Obiectul prezentei cercetări îl formează răspunderea administrativ-disciplinară a colaboratorilor vamali, care, pentru decizii și acțiuni ilegale sau pentru inacțiune, conform normelor legale, sunt sancționați disciplinar, administrativ, penal sau lor li se aplică alte sancțiuni în conformitate cu legislația.

Cuvinte-cheie: Contravenție; răspundere contravențională; răspundere administrativă; răspundere disciplinară; serviciul vamal; etc.

IDENTIFICATION OF LEGAL REGULATIONS RELATED TO ADMINISTRATIVE-DISCIPLINARY ACCOUNTABILITY FOR CUSTOMS OFFICERS.

Sergiu BODLEV,

lecturer, Law School of B.P.Hajdeu State University of Cahul

The subject of the present investigation is the administrative-disciplinary liability of the customs officers, who are subject to disciplinary, administrative, criminal or other sanctions in accordance with the law, for illegal decisions and actions or for inaction, according to the legal norms. Keywords: Contravention; contraventional liability; administrative accountability; disciplinary liability; customs service; and so on

Pentru o analiză ampă a legislației ce prevede elementele răspunderii administrativ și/ sau disciplinare a organelor vamale, ne propunem cercetarea noțiunii de răspundere administrativ-disciplinară dată în literatura de specialitate. Astfel, Iorgovan A., în lucrarea "Tratat de drept Administrativ. Vol. II" specifică că [răspunderea administrativ-disciplinară este o situație juridică, care constă în complexul de drepturi și obligații conexe, conținut al raporturilor juridice sancționatorii, stabilite între un organ al administrației publice sau, după caz, un funcționar public și autorul unei abateri administrative (organ de stat, funcționar public, structură nestatală, persoană fizică), ce nu este contravenționalizată.] Iorgovan A. *Drept administrativ*, vol. III, București: Procardia, 1993, p. 186.

Alți autori, printre care îl putem cita pe Bălan E. definesc răspunderea administrativ-disciplinară ca [acea situație juridică prin care se concretizează raportul sancționator fără caracter contravențional, stabilit între subiectul activ al faptei (autorul abaterii administrativ-disciplinare) și subiectul activ al răspunderii (autoritatea care aplică sancțiunea), în cazul săvârșirii cu vinovăție de către primul a unei abateri disciplinare.] Bălan E. *Instituții Administrative*, București: CH Beck, 2008, p. 257.

Cum menționează autorul rus A.G. Hozeainov [În deosebi disciplina muncii are importanță în activitatea funcționarilor publici, chemați să rezolve problemele societății și ale statului. Este un element al profesionalismului cadrelor, care sporește în mod semnificativ cultura muncii lor manageriale, eficiența aceste-